

KICHIK BIZNES SUBEKTLARINI SOLIQQA TORTISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Solixova Xumora Xasan qizi
TISU, iqtisod 1-kurs magistr

ANNOTATSIYA

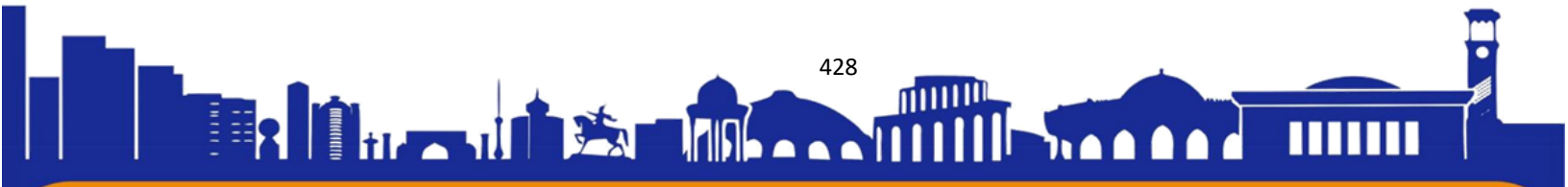
Ushbu maqola kichik biznes sub'ektlari uchun soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish strategiyalarini ko'rib chiqadi. U joriy soliq tizimlaridagi mavjud muammolarni aniqlaydi va soliqqa rioya qilishni soddalashtirish, ma'muriy yuklarni kamaytirish va kichik biznes uchun qulay muhitni yaratish bo'yicha echimlarni taklif qiladi. Tadqiqot soliq siyosatini isloh qilish bo'yicha keng qamrovli tavsiyalar berish uchun adabiyot tahlili, empirik ma'lumotlar va amaliy tadqiqotlarni birlashtiradi.

Kalit so'zlar. Kichik biznes, soliqqa tortish, soliq siyosati, muvofiqlik, ma'muriy yuk, soliq islohoti, fiskal siyosat.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО БИЗНЕСА АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются стратегии совершенствования механизмов налогообложения субъектов малого предпринимательства. В нем выявляются существующие проблемы в нынешних налоговых системах и предлагаются решения для оптимизации соблюдения налогового законодательства, снижения административного бремени и создания благоприятной среды для малого бизнеса. Исследование объединяет анализ литературы, эмпирические данные и тематические исследования, чтобы предложить комплексные рекомендации по реформированию налоговой политики.

Ключевые слова. Малый бизнес, Налогообложение, Налоговая политика, Комплаенс, Административная нагрузка, Налоговая реформа, Фискальная политика.

IMPROVING THE MECHANISM OF TAXATION OF SMALL BUSINESS SUBJECTS ANNOTATION

This article examines strategies for improving taxation mechanisms for small business entities. It identifies existing problems in current tax systems and proposes solutions to simplify tax compliance, reduce administrative burdens and create a favorable environment for small businesses. The study combines literature review, empirical data, and case studies to provide comprehensive recommendations for tax policy reform.

Key words. Small business, taxation, tax policy, compliance, administrative burden, tax reform, fiscal policy.

KIRISH

Kichik biznes iqtisodiy landshaftning ajralmas qismi bo'lib, innovatsiyalar, bandlik va iqtisodiy o'sishga sezilarli hissa qo'shadi. Biroq, soliqqa rioya qilishning murakkabligi va yuki ko'pincha ularning o'sishi va barqarorligiga to'sqinlik qiladi. Ushbu maqola kichik biznesga ta'sir ko'rsatadigan joriy soliqqa tortish mexanizmlarini o'rganadi, asosiy muammolarni aniqlaydi va yanada qulay soliq muhitini yaratish uchun takomillashtirishni taklif qiladi. Soliq kodeksini soddalashtirish, muvofiqlikni qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish va progressiv soliq modellarini joriy etish orqali siyosatchilar kichik biznesning rivojlanishida yaxshiroq yordam berishi mumkin.

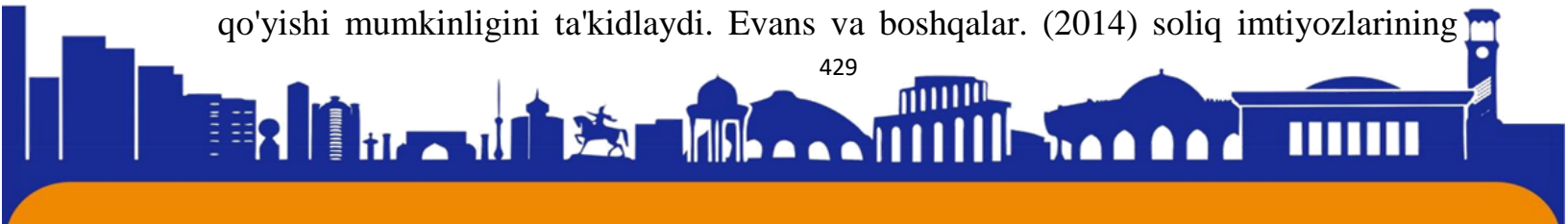
ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Kichik biznesni soliqqa tortishdagi muammolar

Mavjud adabiyotlarda soliqqa tortish bilan bog'liq holda kichik biznes duch keladigan bir qancha muammolar ko'rsatilgan. Anderson (2013) yirik firmalar bilan solishtirganda kichik korxonalar tomonidan soliqqa rioya qilish bo'yicha nomutanosib xarajatlarni ta'kidlaydi. Chittenden va boshqalar. (2003) kichik biznesning o'sishi uchun muhim to'siqlar sifatida ma'muriy yuk va soliq qoidalarining murakkabligini muhokama qiladi.

Soliq siyosatining ta'siri

Karter va Jons-Evans (2012) soliq siyosati kichik biznesga qanday ta'sir qilishini tahlil qilib, yuqori soliq stavkalari va murakkab soliq tizimlari tadbirkorlikni bo'g'ib qo'yishi mumkinligini ta'kidlaydi. Evans va boshqalar. (2014) soliq imtiyozlarining

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-6

boshqaruv afzalliklarini va ularning kichik biznes uchun muvofiqlik xarajatlarini kamaytirishdagi rolini ko'rsatadigan mamlakatlararo tadqiqotni taqdim etadi.

Soliq imtiyozlari va yengillik choralari

OECD (2015) va Slemrod va Venkatesh (2002) turli mamlakatlarda amalga oshirilgan turli soliq imtiyozlari va yengillik choralari ta'kidlaydi. Bu tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, to'g'ri ishlab chiqilgan soliq imtiyozlari kichik biznes sub'yektlarining soliq yukini sezilarli darajada kamaytirishi va iqtisodiy faollikni rag'batlantirishi mumkin.

Tadqiqotda sifat va miqdoriy ma'lumotlarni birlashtirgan aralash usullardan foydalaniladi. Birlamchi ma'lumotlar so'rovlar va kichik biznes egalari va soliq mutaxassislari bilan suhbatlar orqali to'planadi. Ikkilamchi ma'lumotlar mavjud adabiyotlar, hukumat hisobotlari va soliq siyosati tahlillaridan olingan.

Tahlil

Ma'lumotlar statistik vositalar yordamida soliq siyosati va kichik biznes faoliyati o'rtasidagi bog'liqlik va munosabatlarni aniqlash uchun tahlil qilinadi. Umumiy mavzular va tushunchalarni olish uchun intervyularning sifatli ma'lumotlari kodlanadi va tahlil qilinadi.

Case Studies

Maxsus soliq islohotlarining kichik biznesga ta'sirini ko'rsatish uchun turli yurisdiksiyalardan uchta misol keltirilgan. Ushbu amaliy tadqiqotlar taklif etilayotgan yaxshilanishlarning samaradorligi haqida amaliy nuqtai nazarni beradi.

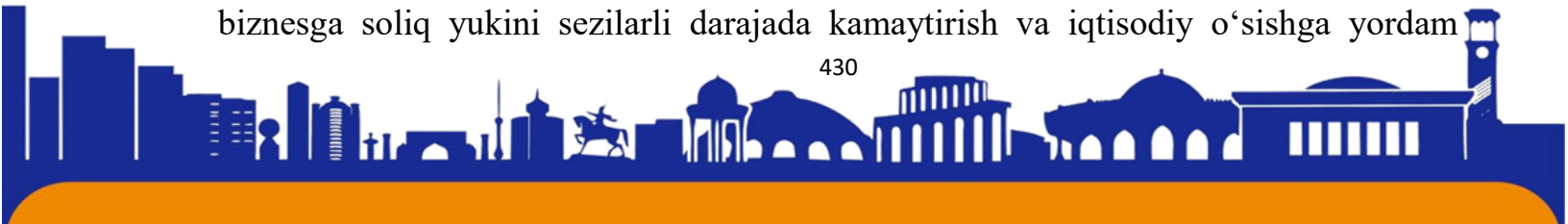
NATIJARLAR

Soliq kodekslarini soddalashtirish

So'rov natijalari shuni ko'rsatadiki, kichik biznes egalari katta qismi joriy soliq kodeksini o'ta murakkab deb hisoblaydi. Ushbu kodlarni soddalashtirish muvofiqlik xarajatlarini va ma'muriy yuklarni kamaytirishi mumkin. Intervyudagi fikr-mulohazalar shuni ko'rsatadiki, aniq va ixcham soliq qoidalari kichik biznes barqarorligi uchun zarurdir.

XULOSA

Kichik tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish ko'p qirrali yondashuvni taqozo etadi. Soliq kodeksini soddalashtirish, qonun hujjatlariga muvofiqlikni kuchaytirish va ilg'or soliq modellarini joriy etish kichik biznesga soliq yukini sezilarli darajada kamaytirish va iqtisodiy o'sishga yordam

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-6

beradi. Siyosatchilar kichik biznesning rivojlanishi uchun yanada qulay muhit yaratish uchun ushbu strategiyalarni ko'rib chiqishlari kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Anderson, J. E. (2013). *Soliq va kichik biznes: muammolar va siyosat variantlari*. Milliy soliq jurnali, 66(4), 791-815.
2. Karter, S. va Jons-Evans, D. (2012). *Korxonalar va kichik biznes: tamoyillar, amaliyot va siyosat*. Pearson ta'limi.
3. Chittenden, F., Kauser, S., & Poutziouris, P. (2003). *AQSh, Buyuk Britaniya, Avstraliya va Yangi Zelandiyada soliqni tartibga solish va kichik biznes*. Xalqaro kichik biznes jurnali, 21(1), 93-115.

